

N:o 153.

Af herr **A. G. Månsson**, om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående
lättnad i värnpliktstjänstgöringen för värnpliktige, som
genom den frivilliga skytterörelsen tillägnat sig fullgod
skjutskicklighet.

Då i det tidevarf, inom hvilket vi lefva, olika folkrörelser göra sig gällande icke minst inom fackorganisationens område, hvilka rörelser alltid föregifva sig hafva folkets och fosterlandets bästa som sitt ögonmärke; hur därmed förhåller sig framgår ju ofta i praktiken, att målet dock är allt för ensidigt till den intresserade fraktionens egna fördelar gentemot andra samhällslager, och sålunda det allmännas, fosterlandets bästa skjutes åt sidan.

En folkrörelse, som under de senare åren trädt i förgrunden i alla orter inom vårt land och synbart omfattats med intresse inom alla samhällslager och sålunda utan gensägelse kan sägas stå öfver alla partiintressen, är den frivilliga skytterörelsen. Den omfattas med intresse och kärlek af Sveriges ungdom, den omhuldas af enskilde och icke minst af statsmakterna — regering och riksdag. Så har Kungl. Maj:t år efter år kommit med framställning till Riksdagen om ökad anslag. Nu i år en ökning af 80,000 kronor från 750,000 till 830,000 och alltid har Riksdagen beredvilligt lämnat sitt bifall till hvad Kungl. Maj:t begärt, hvilket vi ock få hoppas och tro blifva fallet i år.

Det är sålunda konstateradt, att den frivilliga skytterörelsens fosterländska värde för landets försvar erkännes.

Men då nu anslaget snart närmar sig miljonen framställa sig för oss de frågorna: Har den frivilliga skytterörelsen något reelt värde? Erkännes den i praktiken?

På den första frågan svarar jag för min del ett obetingadt *ja*, ty inom den modernare krigskonsten har det ju visat sig, att skjutskickligheten är en af de främsta faktorer att räkna med.

På den andra frågan kan man däremot under vissa förutsättningar svara nej.

I det pekuniära stöd staten lämnar samt i det offrande af tid och arbete, som enskilde och korporationer skänka densamma, ligger ju ett erkännande om verkligt värde. Men i verkligheten (jag menar här den aktiva tjänstgöring, som enligt 1901 års värnpliktslag åligger hvarje vapenför ung man) erkännes den ej.

Ty såväl den, som har förvärfvat en afsevärd skjutskicklighet som den, som ej lossat ett enda skott, ha lika lång öfningstid. Då numera faktum är, att en afsevärd tid af den lagstadgade värnplikts-tjänstgöringen upptages af mål- och fältskjutning, synes det åtminstone mig som det vore konsekvent, att den som förut innehade god skjutskicklighet hade därför skäligen afkortning i sin aktiva tjänstgöring, under hvilken tid de öfriga värnpliktige som ej förut bemödat sig om att inom den frivilliga skytterörelsen inhämta denna skicklighet borde häruti öfvas.

Häremot torde möjligen invändas, att då förlorar rörelsen sin frivilliga karaktär.

Ingalunda! Den vidare kontroll, som då kräfdes utom den nu förefintliga, torde ej blifva hvarken så kostsam eller tyngande för organisationens frivilliga natur. Men hvad den skulle kunna åstadkomma är både ekonomiska och sociala fördelar.

Dess ekonomiska fördelar skulle så att säga blifva dubbelverkande i det statskassan befriades å mötesplats underhålla en stor kontingent värnpliktige under viss tid och dessa värnpliktige under samma tid fylla sin plats som närande samhällsindivider inom den näring eller verksamhetsområde de som medborgare inneha.

I socialt hänseende skulle det helt säkert utöfva ett mycket godt inflytande inom alla samhällslager, i det att fäder och husbönder med nöje skulle låta sina söner eller tjänare offra några timmar i veckan vid skjutbanan för att därigenom sedan i gengäld få under längre eller kortare tid under bråd tid eller liknande förhållande behålla deras kraftiga armar och energi för näringarne. Och sålunda i stället för som nu ofta är fallet förbanna skytterörelsen sedan välsigna densamma.

På grund af föreliggande förhållanden och hvad jag nu i korthet anfört, vågar jag hemställa,

att Riksdagen ville besluta att i skrifvelse till Kungl. Maj:t hemställa, det täcktes Kungl. Maj:t låta utreda, i hvad mån inskränkning kunde göras i den lagstadgade värnpliktstjänstgöringen för de värnpliktige, som under af Kungl. Maj:t fastställd kontroll genom den frivilliga skytterörelsen tillägnat sig fullgod skjutskicklighet.

Stockholm den 26 januari 1908.

Gust. Månsson.